

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság az Bf.II.330/2022. számú ügyben Szegeden, 2023. január 12. napján megtartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a 17. sorszámú

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a *Kecskeméti Törvényszék 2021. november 19. napján meghozott 5.B.185/2018/74. számú ítéletének fellebbezések folytán felülbírált részét*

megváltoztatja.

Terhelt1 I. rendű vádlott költségvetést károsító bűncselekményét költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 1. és 2. fordulat] *minősíti.*

A Terhelt1 I. rendű vádlottal szemben elrendelt vagyonekobzás összegét 97.329.408 *(kilencvenhétmillió-háromszázhuszonkilencezer-négyszáznyolc) forint*ra felelemeli.

Terhelt2 II. rendű vádlott költségvetést károsító bűncselekményeit 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének [1 rendbeli Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 1. és 2. fordulat és 1 rendbeli Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (4) bekezdés b) pont 1. fordulat] *minősíti.*

Terhelt2 II. rendű vádlott szabadságvesztését 2 *(kettő) év 4 (négy) hónapra súlyosítja és 3 (három) év közügyektől eltiltásra is ítéli.*

A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést *mellőzi.*

Terhelt2 II. rendű vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap bocsátható feltételes szabadságra.

Terhelt3 III. rendű vádlott bűncselekményét költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, *(4) bekezdés b) pont 1. fordulat*] minősíti.

Terhelt3 III. rendű vádlott pénzbüntetését *1 (egy) év szabadságvesztésre súlyosítja.*

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön.

A szabadságvesztés végrehajtását *2 (kettő) év próbaidőre felfüggeszti.*

Terhelt3 III. rendű vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap bocsátható feltételes szabadságra.

Terhelt4 IV. rendű vádlottat a fellebbezés folytán felülbírált 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. *fordulat*, (3) bekezdés b) pont 1. és 2. *fordulat*] vádja alól tekinti felmentettnek.

Egyebekben az elsőfokú ítéletnek a fellebbezések folytán felülbírált részét *helybenhagyja* azzal, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletet nyilvános tárgyalás alapján hozta meg.

Terhelt1 I. rendű vádlott *legkorábban* a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap bocsátható feltételes szabadságra.

A vádlottak tartózkodási helyére, értesítési címére és kézbesítési címére történő utalásokat mellőzi.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Kecskeméti Törvényszék Terhelt1 I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b)

pont 2. fordulat] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért Terhelt1 I. r. vádlottat halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre, 5 év egyéni vállalkozó foglalkozástól eltiltásra ítélte. A kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg és annak végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette azzal, hogy a kiszabott szabadságvesztés esetleges végrehajtása esetén a büntetés kétharmad részének kitöltése utáni napon feltételes szabadságra bocsátható. Terhelt1 I. r. vádlottal szemben 91.629.408.-Ft erejéig vagyonekobjást rendelt el.

[2] Terhelt2 II. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettségében [amelyből 1 rb. a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 2. fordulata, 1 rb. a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (3) bekezdés a) pont szerint minősül] és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért Terhelt2 II. r. vádlottat halmazati büntetésül 1 év 10 hónap szabadságvesztésre, 3 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg és annak végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette azzal, hogy a II. r. vádlott a kiszabott szabadságvesztés esetleges végrehajtása esetén a büntetés kétharmad részének kitöltése utáni napon feltételes szabadságra bocsátható.

[3] Terhelt3 III. r. vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntettségében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (3) bekezdés a) pont]. Ezért Terhelt3 III. r. vádlottat 360 napi pénzbüntetésre és 2 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.500.-Ft-ban állapította meg azzal, hogy az így kiszabott 900.000.-Ft pénzbüntetést meg nem fizetése esetén, vagy a pénzbüntetés meg nem fizetett részét a napi tételszámnak megfelelő fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[4] Terhelt4 IV. r. vádlottat az ellene emelt 2 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettségének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] vádja alól felmentette.

[5] cég1, cég2-vel szemben 8.218.584.-Ft erejéig vagyonekobjást rendelt el, továbbá vele szemben 500.000.-Ft pénzbírságot szabott ki.

[6] Az eljárás során lefoglalt, iratokhoz csatolt bűnjelek lefoglalását megszüntette és megállapította, hogy a nyomozati iratok részét képezik.

[7] Az elsőfokú eljárás során összesen felmerült 268.851.-Ft bűnügyi költségből az I. és a II. r. vádlottat egyetemlegesen 96.431.-Ft, az I., II. és III. r. vádlottakat egyetemlegesen 109.000.-Ft, valamint Terhelt3 III. r. vádlottat további 5.000.-Ft bűnügyi költség megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy a fennmaradó 58.420.-Ft bűnügyi költséget az állam viseli.

[8] Az elsőfokú ítélet ellen fellebbezést jelentett be az ügyészség Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak terhére, az I., II. és a III. r. vádlott vonatkozásában súlyosításért, egyezően a költségvetési csalás büntetése tekintetében a bűnszövetség mint minősítő körülmény megállapítása és a váddal egyező eltérő tényállás megállapítása, az I. és a II. r. vádlott vonatkozásában végrehajtandó börtönbüntetés és közügyektől eltiltás kiszabása, míg a III. r. vádlott esetén végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés kiszabása végett. Terhelt4 IV. r. vádlott terhére a felmentéssel érintett bűncselekmények tekintetében a váddal egyező eltérő tényállás megállapítása és bűnösség kimondása, másrészt végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés kiszabása, gazdasági társaság vezető tisztségviselésről mint foglalkozástól eltiltás kiszabása érdekében, továbbá az cég3 vonatkozásában a pénzbírság összegének emelése, illetve a tevékenységének korlátozása érdekében.

[9] Fellebbezett továbbá Terhelt1 I. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése, Terhelt2 II. r. vádlott és Terhelt3 III. r. vádlott védője felmentés érdekében.

[10] A egyéb érdekelt4 fellebbezésének Terhelt4 IV. r. vádlott felmentését támadó indokolása szerint az elsőfokú bíróság a IV. r. vádlott és Terhelt2 II. r. vádlott kapcsolatrendszerének értékelése során téves következtetést vont arra, hogy a IV. r. vádlott a vádbeli időszakban nem tudhatott arról, hogy a II. r. vádlott mire használja fel a cég4-t és a fiktív számlák kiállításáról csak 2013. év során szerezhette tudomást. A IV. r. vádlott azzal, hogy a II. r. vádlott részére rendelkezésre bocsátotta a kft. teljes iratanyagát, beleegyezett abba, hogy a II. r. vádlott azt tegyen a céggel, amit akar. E körben utalt arra is, hogy a IV. r. vádlottnak nem volt lehetősége arra, hogy a kft.-vel pályázzon, vagy valós üzletet kössön. A párhuzamos nyomozás során gyanúsítottként kihallgatott magánfél6 vallomásából álláspontja szerint az állapítható meg, hogy a II. r. vádlott magánfél6 közreműködésével a cég4 mellett számos további cég adataihoz is hozzájutott. A IV. r. vádlott 2012. áprilisától 2014. év második feléig folyamatosan havi rendszerességgel vett részt a II. r. vádlott mellett a fiktív bizonylatolási folyamatokban, a haszonhúzó gazdasági társaságok pályázataival, azok túlárázásával összefüggésben. Hangsúlyozta, hogy a párhuzamos nyomozás adatai szerint a IV. r. vádlott 2012. év tavaszától legalább eshetőleges szándék szintjén tisztában volt azzal, hogy a II. r. vádlott mire fogja használni a rendelkezésre bocsátott cég4-t. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság e körben téves következtetést vont és a bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával ellentétes tényállást állapított meg.

[11] A főügyészség a fellebbezésének indokolásában kitért arra is, hogy az elsőfokú bíróság megalapozatlan következtetéssel értékelte Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlott kapcsolatrendszerét és tévesen állapította meg, hogy az nem érte el a bünszövetség szintjét. Álláspontja szerint a vádlottaknak a pályázati költségek túlárázásáról, a fiktív bizonylatok felhasználásáról korábban meg kellett állapodni, aminek nem feltétlenül kellett a pályázatok kezdetéhez kapcsolódnia.

[12] Ami az elsőfokú bíróság büntetés kiszabását érintően hangsúlyozta, hogy a törvényszék aránytalanul nagy nyomatékkal értékelte az időmúlást, mint enyhítő körülményt és nem értékelte kellő súllyal a súlyosító körülményeket.

[13] Az cég3 kapcsán alkalmazott jogkövetkezmény aránytalanul enyhe, ezért a pénzbírság összegének felemelését, továbbá a tevékenység korlátozásának alkalmazását látta szükségesnek arra figyelemmel, hogy a bűncselekmény pályázati tevékenységhez kapcsolódott.

[14] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség a Bf.27/2020/12. számú indítványában az ügyészség fellebbezését annak indokolásával egyezően azzal a módosítással tartotta fenn, hogy Terhelt4 IV. r. vádlott bűnösségét bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] indítványozta megállapítani, míg az ügyészségi fellebbezésnek a II. tényállásrész vádirat szerinti megállapítására és a IV. r. vádlott bűnösségének további költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] történő megállapítására irányuló részében a fellebbezést visszavonta. A felmentésre, illetve a büntetés enyhítésére irányuló védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

[15] Az elsőfokú ítéletnek a II. r. vádlott személyi körülményeit tartalmazó részének helyesbítésére vonatkozó észrevételeket tett.

[16] Terhelt4 IV. r. vádlott I/A/3. tényállási pontban írt, a cég4 és az cég5 közötti 2012. január 4. napján megkötött vállalkozási szerződés kapcsán utalt arra, hogy a IV. r. vádlott annak hitelességét az eljárás során nem vitatta. Ugyanakkor kiemelte, hogy a

párhuzamos nyomozás során tett vallomásában a IV. r. vádlott elismerte, hogy tudomással bírt a II. r. vádlott jogellenes cselekményeiről, azok megvalósításában többek között vállalkozási szerződések megkötésével működött közre. Erre figyelemmel álláspontja szerint kétséget kizáró következtetés vonható arra, hogy a IV. r. vádlott a cég4-t úgy bocsátotta a II. r. vádlott rendelkezésére, hogy legalább belenyugodott abba, hogy a céget költségvetést károsító bűncselekményekhez használja fel egy vagy több gazdasági társaság vonatkozásában, amely magatartásával segítséget nyújtott az I/A/3. tényállásban írt összegű támogatás jogosulatlan megszerzéséhez. A IV. r. vádlott e magatartásával a II. r. vádlott cselekményéhez fizikai bűnsegélyt nyújtott akként, hogy a terhére rótt költségvetést károsító bűncselekményt bűnsegédként, legalább eshetőlegesen szándékkal valósította meg.

[17] A bűnösségi körülményekre tett észrevételek, valamint az cég3-vel szemben kiszabott pénzbírság súlyosítására, illetve tevékenységének korlátozására irányuló fellebbezésének részletes indokolása mellett az elsőfokú ítélet fellebbezések folytán felülbírált részének megváltoztatását és Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak költségvetést károsító bűncselekményének költségvetési csalás büntettként [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés 1. és 2. fordulat] minősítését, az I. és II. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezés mellőzését, továbbá az I. és II. r. vádlott közügyektől eltiltását, a Terhelt3 III. r. vádlott által elkövetett költségvetést károsító bűncselekménye költségvetési csalás büntettként [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (4) bekezdés b) pont 1. fordulat] minősítését, a III. r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés szabadságvesztésre súlyosítását, végrehajtásának próbaidőre felfüggesztését, illetve annak megállapítását, hogy a kiszabott szabadságvesztés esetleges végrehajtása esetén azt börtönben kell végrehajtani és a III. r. vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra;

[18] Terhelt4 IV. r. vádlott bűnösségének bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettként [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (3) bekezdés b) pont 1. és 2. fordulat] megállapítását, a IV. r. vádlottal szemben szabadságvesztés kiszabását, amelynek végrehajtását próbaidőre függeszse fel, a IV. r. vádlottat határozott időre tiltsa el a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól, rendelkezzen arról, hogy a kiszabott szabadságvesztés esetleges végrehajtása esetén azt börtönben kell végrehajtani és a IV. r. vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra;

[19] Az cég3 jogi személlyel szemben kiszabott pénzbírság súlyosítását, továbbá a gazdasági társaságnak a Jsztb. 5. § (2) bekezdés e) pontjában írt tevékenységének korlátozását, vagyis, hogy ezalatt a jogi személy nem részesülhet központi, vagy helyi önkormányzati költségvetés, elkülönített állami pénzalapok, külföldi állam, az európai közösségek vagy más nemzetközi szervezet által céljelleggel nyújtott támogatásban. Egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[20] Figyelemmel arra, hogy a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség az ügyészségi fellebbezésnek a II. tényállásrész vádirat szerinti megállapítására és Terhelt4 IV. r. vádlott bűnösségének további költségvetési csalás büntettként [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] történő megállapítására irányuló részében a fellebbezést visszavonta, Terhelt4 IV. r. vádlott II. tényállási pontban írt cselekmény vádja alól felmentő rendelkezése jogerőre emelkedett 2022. június 16. napján.

[21] Terhelt1 I. r. vádlott védője fellebbezését a másodfokú eljárásban írásban részletesen indokolta, amelyben arra hivatkozott, hogy a pályázati célok megvalósítása érdekében az I. r. vádlottnak szakértelem hiányában kellett igénybe vennie mások szolgáltatásait és szerződéseket kötnie. Hangsúlyozta, hogy a beruházás maradéktalanul megvalósult és a gazdasági társaság azóta is végzi a tevékenységét, illetve a támogatással

kapcsolatos elszámolások megtörténtek. Utalt arra az elsőfokú eljárásban is hangoztatott álláspontjára, hogy az I. r. vádlott más hatóság előtt tett nyilatkozata a jelen büntetőeljárásban nem lett volna figyelembe vehető, ezért a felmentése indokolt.

[22] A büntetés enyhítésére irányuló indítványát az elkövetés óta eltelt jelentős időmúlásra, mint lényegesen enyhítő körülményre alapozta.

[23] Terhelt2 II. r. vádlott védőjének fellebbezés indokolása lényege szerint a egyéb érdekelt1 adóigazgatási eljárásban az I. és II. r. vádlott által tett nyilatkozatok a büntetőeljárási törvény szerinti figyelmeztetések hiányára tekintettel bizonyítékként nem értékelhetők. tanú1 tervezési munkálatai nem megfeleltethetők az cég6 által kiállított számláknak, illetve tanú2, a egyéb érdekelt3 nevében végzett építési szolgáltatása nem fedte le a projekt építési munkálatainak egészét, illetve magánfél6 tanú az eljárás során nem tett értékelhető vallomást, így nem cáfolta a II. r. vádlott védekezését. Hangsúlyozta, hogy a cég4, a cég7, a cég8, valamint a cég9 esetében nem cáfolható a II. r. vádlott azon állítása, hogy a megvalósult munkálatok számláig bűnös szándék nélkül hiteles bizonylatként állította be a projekt számlái közé. Mindezekre figyelemmel Terhelt2 II. r. vádlott felmentését indítványozta.

[24] A II. r. vádlott bűnösségének megállapítása esetére vitatta a bűnszövetség megállapíthatóságát az elsőfokú ítélet helyes indokaira hivatkozással. Az enyhítő körülmények túlsúlyára tekintettel a II. r. vádlott büntetésének lényeges enyhítését indítványozta.

[25] Terhelt3 III. r. vádlott védője fellebbezésének részletes írásbeli indokolásában arra hivatkozott, hogy az cég3 napi szintű működtetése nem egyedüli munkafeladata volt a III. r. vádlottnak és a többszáz számla esetében legfeljebb annyit lehetett leellenőrizni, hogy a gazdasági partnerek az adott nyilvános adatbázisban szerepelnek és érvényes adószámmal rendelkeznek. Az cég10 a számla kiállításának időpontjában valós érvényes adószámmal rendelkezett, valós tevékenységet folytatott, így a III. r. vádlottnak nem volt oka arra, hogy megkérdőjelezze az általa benyújtott számláknak a valóságát. Hangsúlyozta, hogy a számlákon szereplő gazdasági események és beruházások megvalósultak, a számlák mögött valós gazdasági esemény volt, így a III. r. vádlott nem bírt arról tudomással, hogy fiktív számlákat állított volna be a könyvelésébe, amelyre tekintettel pályázati támogatást igényelt volna, illetve áfa tartalmat a bevallásban szerepeltetett. Mindezekre figyelemmel Terhelt3 III. r. vádlott felmentését indítványozta, mivel álláspontja szerint vallomás, illetve egyéb bizonyíték nem támasztja alá a bűnösségét.

[26] Terhelt4 IV. r. vádlott védője a fellebbviteli főügyészség indítványára tett észrevételében – többek között – arra tért ki, hogy az cég3, illetve az cég5. nem gyakorolt adólevonási jogot, illetve nem vett igénybe költségvetési támogatást jogtalanul azon szerződések alapján, amelyeket a IV. r. vádlott is aláírhatott. E körben hangsúlyozta, hogy a IV. r. vádlott emlékezett bizonyos szerződések aláírására, de hogy konkrétan a vádban megjelölt számlához kapcsolódó szerződést írta-e alá, nem merült fel bizonyítékként. Utalt szakértő2 László igazságügyi írás- és fegyverszakértő által készített szakvéleményre, amely megállapította, hogy a vád szerinti, cég4 nevében kibocsátott számlán szereplő kézírás nem a IV. r. vádlottól származik. Összességében az elsőfokú ítélet [69]-[70] bekezdéseiben írt indokolásához kifejtett álláspontja szerint a törvényszék a beszerzett bizonyítékokkal összhangban állapította meg, hogy az cég10 által lekönyvelt, a cég4 nevében kiállított számlákat nem Terhelt4 IV. r. vádlott állította ki és a kiállító személy az eljárás során ismeretlenül maradt. Így nem állapítható meg kétséget kizáróan, hogy a IV. r. vádlott a valótlán számlák kiállításának idején tudomással bírt azok fiktív voltáról. Mindezekre figyelemmel álláspontja szerint az ügyészségnek a IV. r. vádlott I/A/3. tényállási pontban írt cselekvősege tekintetében a bűnösség megállapítására irányuló fellebbezése alaptalan.

[27] A fellebbviteli főügyészség képviselője a fellebbezési nyilvános ülésen az indítványában foglaltakat fenntartotta, azt pusztán annyiban helyesbítette, hogy a 12. oldal 5. bekezdésében Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak költségvetést károsító bűncselekményeinek költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés – helyesen – *b) pont 1. és 2. fordulat*] minősítését indítványozta.

[28] A védők a fellebbezéseik írásbeli indokolásában, illetve a fellebbviteli főügyészség indítványára tett észrevételben foglaltakat változatlanul fenntartották, azt azzal egyezően adták elő.

[29] Az ítéltábla Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak költségvetést károsító bűncselekményének eltérő minősítésére, a III. r. vádlott pénzbüntetésének súlyosítására irányuló ügyészégi fellebbezést találta alaposnak, a védelmi fellebbezések alaptalannak bizonyultak.

[30] Az ítéltábla a bejelentett fellebbezések folytán a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.) 590. § (1) és (2) bekezdésében foglaltak alapján eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző bírósági eljárást – az időközben jogerőre emelkedett felmentő rendelkezés kivételével – teljeskörűen felülbírált. Ennek során azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést nem vétett.

[31] Eljárási szabályt sértett azonban, amikor a 2020. október 28. napján megtartott tárgyaláson a II. r. vádlott védőjének a nyomozás során szaktanácsadói véleményt készített név, valamint név1 tanúkénti kihallgatására irányuló indítványát nem bírálta el, illetve a III. r. vádlott védőjének a pályázati beruházások tényleges megvalósulására irányulóan igazságügyi műszaki szakértő kirendelésére irányuló indítványának elutasítását az érdemi határozatban nem indokolta meg.

[32] A Be. 561. § (3) bekezdés f) pontja alapján az ügydöntő határozat indokolása tartalmazza a bizonyítási indítványok elutasításának indokolását. Ezen eljárási szabálysértés azonban nem képezte az ítélet felülbírálatának az akadályát, ezért az ítéltábla ennek csupán a megállapítására szorítkozott. További bizonyítás felvételét a másodfokú bíróság sem találta szükségesnek, mivel a felajánlott bizonyítási indítványok teljesítése eltérő tényállás megállapítását nem eredményezné.

[33] Nem osztotta az ítéltábla Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott védőinek az adóhatóság előtt tett nyilatkozatok törvényes bizonyítékként értékelhetőségének hiányára vonatkozó álláspontját. E szerint azok bizonyítékként való értékelhetőségét az zárja ki, hogy az adott eljárásban elhangzott figyelmeztetések nem felelnek meg a büntetőeljárási törvényben foglalt figyelmeztetéseknek.

[34] A Be. 167. § (2) bekezdése alapján a büntetőeljárásban fel lehet használni azokat a tárgyi bizonyítási eszközöket, amelyeket valamely hatóság – jogszabályban meghatározott feladatainak ellátása során – a büntetőeljárás megindítása előtt vagy azzal egyidejűleg készített, illetve beszerzett.

[35] Erre figyelemmel helyesen fejtette ki a törvényszék az elsőfokú ítélet [98] bekezdésében, hogy Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottnak az adóhatóság előtt tett nyilatkozatai, valamint Terhelt4 IV. r. vádlott más eljárásban tett vallomása mint tárgyi bizonyítási eszközök (okiratok) felhasználhatóak voltak törvényes bizonyítékként a büntetőeljárásban. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal előtt tett nyilatkozatok megtételére az adott eljárásra vonatkozó akkor hatályos törvényi rendelkezéseknek, azaz a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 51. § (4) bekezdés b) pontjában írt figyelmeztetés - azaz, hogy akkor tagadhatja meg az ügyfél a nyilatkozatot, ha azzal saját magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével

vádolná - után került sor. Terhelt4 IV. r. vádlott esetén pedig a jegyzőkönyvben foglaltak szerint a büntetőeljárási törvénynek megfelelő figyelmeztetések mellett került felvételre a vallomása a hivatkozott büntetőügyben.

[36] Ugyancsak eljárási szabályt sértett a törvényszék, amikor a 2019. július 1. napján megtartott tárgyaláson név2 igazságügyi könyvszakértő vonatkozásában pusztán azt állapította meg, hogy érdektelen, elfogulatlan (elsőfokú 18. számú jegyzőkönyv 2. oldal 2. bekezdés).

[37] A Be. 191. § (1) bekezdés a)-h) pontjaiban sorolja fel a szakértő vonatkozásában a kizáró okokat. A Be. 191. § (1) bekezdés h) pontja tartalmazza a szakértő, illetve a szakvélemény elfogulatlanságát. Az egyéb kizárási okokat a törvényszék nem vizsgálta és annak eredményét nem rögzítette. Tekintettel azonban arra, hogy az eljárás során az igazságügyi szakértővel szemben semmilyen kizárási okra vonatkozó adat nem merült fel, így a szakértői vélemény törvényesen beszerzett bizonyítékként értékelhető volt. Erre figyelemmel az ítéltábla pusztán ezen eljárási szabálysértés megállapítására szorítkozott.

[38] A törvényszék a vád tárgyát képező releváns tényekre nézve megfelelően széles körű bizonyítást vett fel, az annak során beszerzett bizonyítékokat egyenként és összességükben is értékelte és mérlegelte, s alapvetően az iratoknak megfeleltethető, logikus, helytálló indokát adta annak, hogy mely bizonyítékot mennyiben és miért fogadott el az ítéleti tényállás alapjául.

[39] Ugyanakkor az elsőfokú ítélet [91] és [118] bekezdéseiben Terhelt4 IV. r. vádlott 196/2016. bü. számú nyomozati eljárás során felvett vallomásai kapcsán iratellenesen állapította meg, hogy a IV. r. vádlott elismerte, hogy a II. r. vádlott részére szerződéseket, teljesítési igazolásokat, alvállalkozói szerződéseket, bevételi pénztárbizonylatokat írt alá annak tudatában, hogy azok nem valósak. Az említett nyomozati irat II/873/21-24. lapszámai alatti jegyzőkönyvben foglalt vallomás helyes tartalma szerint 2013. év előtt is írt alá szerződéseket, de nem tudta, hogy azok nem valósak, arról kizárólag 2013. évben szerzett tudomást. Az ezzel ellentétes indokolás ezért iratellenes volt.

[40] A Be. 167. § (4) bekezdése alapján a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése alapján állapítja meg. A bizonyítékok értékelése és a tényállás megállapítása az elsőfokú bíróság feladata, amely feladatát önállóan, a vád keretei között végzi el. A bizonyítékértékelő tevékenységének kizárólag az képezi a korlátját, hogy annak minden releváns, lényeges bizonyítékra kiterjedőnek, iratszerűnek és logikusnak kell lennie. A törvényszék bizonyítékértékelő tevékenysége a fenti helyesbítéssel megfelelt ezen kritériumoknak. A bizonyítékok egyenkénti és együttes tényállási pontonként elvégzett, a logikai szabályainak megfelelő értékelése során helytálló indokát adta annak, hogy Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak vallomásaival szemben miért az I. és II. r. vádlottak adóigazgatási eljárásban tett önmagukra nézve terhelő vallomásait, tanú1, tanú2, magánfél5, magánfél1, magánfél2, magánfél3 és magánfél4 tanúk vallomásait, valamint az igazságügyi könyvszakértői véleményt, annak kiegészítését és a szakértő tárgyalási nyilatkozatait, illetve az igazságügyi írás- és fegyverszakértő szakvéleményét, továbbá az adóhatósági eljárás során keletkezett releváns iratokat fogadta el a tényállás alapjául.

[41] A törvényszék Terhelt3 III. r. vádlott vonatkozásában összefoglalóan és szintetizálóan utalt az I. és a II. r. vádlottak kapcsán már értékelt bizonyítékokra, így – szemben a védő álláspontjával – a bizonyítékértékelő tevékenysége elegendőnek és megfelelőnek bizonyult.

[42] Megalapozott tényállás esetén a másodfokú bíróságnak nincs törvényes lehetősége a bizonyítékok eltérő értékelésére, ezért a felmentés érdekében bejelentett, illetve

az ügyészség Terhelt4 IV. r. vádlott I/A/3. tényállási pontban írt magatartása vonatkozásában a bűnösség megállapítása érdekében bejelentett, lényegét tekintve azonban a bizonyítékok mérlegelését támadó fellebbezések eredményre nem vezethettek.

[43] A fellebbviteli főügyészség álláspontja az volt, hogy iratellenes az elsőfokú bíróságnak a 2013. évi tudomásszerzéssel kapcsolatos megállapítása, mivel Terhelt4 IV. r. vádlottat magánfél6 közvetítette a II. r. vádlotthoz. A IV. r. vádlott 2012. áprilisától 2014. év második feléig folyamatosan havi rendszerességgel vett részt a II. r. vádlott mellett a fiktív bizonylatolási folyamatokban a haszonhúzó gazdasági társaságok pályázataival, azok túlárázásával összefüggésben.

[44] Iratellenességről akkor lehet szó, ha az iratok nem a tényállásban megállapítottakat, vagy mérlegelés nélkül attól eltérőt tartalmaznak. Az elsőfokú bíróság mérlegelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat és megfelelően indokolta, hogy miért állapította meg azt, hogy 2013. évben szerzett tudomást Terhelt4 IV. r. vádlott arról, hogy a szerződések, teljesítési igazolások, alvállalkozói szerződések, bevételi pénztárbizonylatok nem valósak. A mérlegeléssel megállapított tény nem lehet támadni, azaz az irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

[45] Helyesbítette az ítéltábla a 20. oldal 1. bekezdésében, hogy az idézett vallomás a 967/2012. bü. számú nyomozati irat I. kötet helyesen: 120. oldal 1. bekezdésében található.

[46] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet II. r. vádlott személyi körülményeit tartalmazó [8] bekezdését a fellebbviteli főügyészség álláspontját osztva helyesbítette akként, hogy a II. r. vádlott vezetékneve helyesen név3.

[47] Az ítéltábla az ügyiratok egybehangzó adatai alapján a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel a törvényszék által megállapított tényállást akként helyesbítette – ugyancsak osztva a fellebbviteli főügyészség észrevételét –, hogy az I/A/2/b., I/A/2/c., továbbá az I/A/3. tényállásrészeinek címében a főügyészség vádiratának száma: B.544/2017/55.

[48] A [11] bekezdés utolsó mondatát akként helyesbítette, hogy az támogató társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételenek általános szabályairól szóló rendelet száma helyesen: 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet, míg a [14] bekezdés utolsó mondatában a központi költségvetés által finanszírozott támogatás mértéke helyesen: 25% (61003/967/2012. bü. számú nyomozati iratok 159. oldalon lévő MVH határozat).

[49] Az ítéltábla ugyanakkor a Szegedi Fellebbviteli Főügyészségnek Terhelt4 IV. r. vádlott I/A/3. tényállásrészt érintő részbeni megalapozatlanságra és az ezzel összefüggő, a tényállás ezen pontjának helyesbítésére és kiegészítésére irányuló álláspontját nem osztotta.

[50] Az elsőfokú bíróság ítélete a fenti helyesbítésekkel együtt a másodfokú felülbírálat alapját képezte.

[51] Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállásból helyesen következtetett Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak bűnösségére, illetve a Terhelt4 IV. r. vádlott felmentésére irányuló felülbírált rendelkezés is helyesnek bizonyult.

[52] A törvényszék az elsőfokú ítélet [153]-[157] bekezdéseiben vizsgálta a büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 2. § (2) bekezdése alapján, hogy az elkövetéskor, vagy az elbíráláskor hatályos büntető törvény tesz-e lehetővé kedvezőbb elbírálást, amellyel kapcsolatban helyes álláspontra helyezkedett.

[53] Tévedett azonban az I., II. és III. r. vádlottak költségvetést károsító bűncselekményeinek minősítése során, amikor a bünszövetségben elkövetés minősítő körülményt nem állapította meg. E vonatkozásban osztotta az ítéltábla a fellebbviteli főügyészség álláspontját.

[54] A Btk. 459. § (1) bekezdésének 2. pontja alapján bünszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezeten követ el, vagy ebben megállapodik és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bünszervezet.

[55] Az elsőfokú ítélet [187]-[192] bekezdéseiben kifejtettek szerint azért nem látta megállapíthatónak a törvényszék a bünszövetségben elkövetés minősítő körülményét, mert álláspontja szerint a bünszövetség megvalósulásához szükséges törvényi feltételek közül az előzetes megállapodás nem állapítható meg pályázat benyújtása és a támogatás iránti kérelmek előterjesztése között eltelt időre tekintettel.

[56] Az I., II. és III. r. vádlottaknak az elnyert támogatásból nem finanszírozható II. r. vádlott pályázatírói sikerdíjának kifizetéséhez a pályázati költségeknek fiktív számlákkal történő túlárazásáról szükségképpen előzetesen, még a tényállásban írt magatartásuk kifejtése előtt meg kellett állapodniuk azzal, hogy a megegyezés megkötésekor nem feltétlenül kellett kiterjednie annak valamennyi részletére. Már a pályázat benyújtásakor vállalták a vádlottak, hogy a II. r. vádlott sikerdíját kifizetik, hiszen neki pénz jár a pályázatírói tevékenységéért, amit a pályázati kifizetésből legálisan nem lehet finanszírozni, azaz már előzetesen tisztában voltak azzal, hogy azért követik el a bűncselekményt, hogy a II. r. vádlott a pályázat sikerdíjához hozzájusson. Ezt támasztja alá az is, hogy a jogosulatlan támogatás igénybeviteléhez több fiktív számla kiállító gazdasági társaságot is használtak. Mindez azt eredményezte, hogy a költségvetést károsító bűncselekményeiket a helyesen megállapított üzletszerű elkövetési mód mellett bünszövetségben is megvalósították.

[57] Erre figyelemmel az I., II., III. r. vádlottak költségvetést károsító cselekménye Terhelt1 I. r. vádlott esetében különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, bünszövetségben, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 1. és 2. fordulat], Terhelt2 II. r. vádlott esetében bűnsegédként elkövetett különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, bünszövetségben, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 1. és 2. fordulat], valamint bűnsegédként, jelentős vagyoni hátrányt okozó, bünszövetségben elkövetett költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (4) bekezdés b) pont 1. fordulat], míg Terhelt3 III. r. vádlott vonatkozásában jelentős vagyoni hátrányt okozó, bünszövetségben elkövetett költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (4) bekezdés b) pont 1. fordulat] minősülnek.

[58] Az ítéltábla Terhelt4 IV. r. vádlottat a fellebbezés folytán felülbírált (I/A/3. tényállási pont) 1 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének helyes vád szerinti minősítése [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. *fordulat*, (3) bekezdés b) pont 1. és 2. *fordulat*] alól tekintette felmentettnek, miután a bűnsegéd által elkövetett bűncselekmény jogi minősítése a tetteséhez, azaz Terhelt1 I. r. vádlott költségvetést károsító bűncselekményének jogi minősítéséhez igazodik.

[59] Osztotta az ítéltábla a fellebbviteli főügyészség azon álláspontját is, hogy a törvényszéknek az 1/1999. BJE határozatban foglaltak alapján vizsgálnia kellett volna, hogy a költségvetési csalás kerettényállását kitöltő jogszabályokban következett-e be olyan változás, amely az azokban írt kötelezettség megszüntetésével vagy tilalom feloldásával az addigi büntetőjogi védelmet megszünteti, így az elbíráláskor hatályban lévő büntetőjogi szabályozás visszaható hatályú alkalmazását alapozza meg. Ezt a vizsgálatot az ítéltábla elvégezte és megállapította, hogy a büntetőjogi védelem változatlanul fennáll.

[60] A fellebbviteli főügyészség észrevételét ugyancsak osztva megállapította az ítéltábla, hogy az elsőfokú ítélet [171] bekezdése a számvitelről szóló törvényt és annak irányadó rendelkezését pontatlanul tartalmazza, az helyesen a 2000. évi C. törvény 15. § (3) bekezdése.

[61] A fentiekkel az elsőfokú ítélet jogi indokolását az ítéltábla helyesbítette és kiegészítette.

[62] Ami a büntetés kiszabását illeti, az ítéltábla az I., II., III. r. vádlott vonatkozásában további enyhítő körülményként értékelte a bűncselekmények elkövetése óta eltelt további időmúlást, illetve a további büntetőeljárás terhe alatt állásukat [Kúria 56. BK vélemény III./10.]. További súlyosító körülmény az I., II. és III. r. vádlottak esetében, hogy két minősítő körülmény folytán is súlyosabban minősül a költségvetést károsító bűncselekményük, illetve a hamis magánokirat felhasználása vétségének folytatólagos jellegét [Kúria 56. BK vélemény III./6.], valamint Terhelt1 I. r. vádlott kezdeményező, míg Terhelt2 II. r. vádlott vezető szerepét a bűncselekmények elkövetése során [Kúria 56. BK vélemény III./8.].

[63] Terhelt1 I. r. vádlott terhére megállapított bűncselekmények büntetési tétele a halmazati büntetés kiszabására vonatkozó szabályokra is figyelemmel 5 évtől 11 évet el nem érő szabadságvesztés, a törvényi középérték 8 év, Terhelt2 II. r. vádlott esetén 5 évtől 15 évig terjedő szabadságvesztés, a középérték 15 év, Terhelt3 III. r. vádlott esetében az eltérő és egyben súlyosabb minősítésre is figyelemmel 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztés.

[64] Megállapította az ítéltábla, hogy a törvényszék Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott esetén törvényes büntetést szabott ki, Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában az úgynevezett enyhítő rendelkezések teljes kihasználásával mértéktartó büntetést alkalmazott azzal, hogy annak lényeges súlyosítását, de enyhítését sem találta szükségesnek. Nem tévedett a törvényszék, amikor Terhelt1 I. r. vádlott esetén a kedvezőnek látszó személyi körülményeire is figyelemmel nem tartotta szükségesnek a kiszabott szabadságvesztés azonnali végrehajtását és lehetőséget látott a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdése alapján a maximális próbaidőre. Az I. r. vádlott foglalkozástól eltiltása is törvényes és arányos büntetésnek minősült.

[65] Helyesen rendelt el vagyonelkobzást a törvényszék Terhelt1 I. r. vádlottal szemben, ugyanakkor annak összege megállapításakor számítási hibát vétett. Az irányadó tényállás szerint az I. r. vádlott 108.959.408.-Ft vagyoni hátrányt okozott a költségvetésnek, ezzel gazdagodott, ugyanakkor az [57] bekezdése alapján a Nemzeti Adó- és Vámhivatal adóellenőrzése során a váddal érintett időszakokban összesen 11.630.000.-Ft adókülönbözetet állapítottak meg vele szemben. Minderre figyelemmel a vagyonelkobzás összege helyesen: 108.959.408. Ft - 11.630.000. Ft = 97.329.408. Ft, amelyre az ítéltábla a vagyonelkobzás összegét ezért felemelte.

[66] Terhelt2 II. r. vádlott bűncselekmények elkövetésében betöltött vezető szerepére figyelemmel annak ellenére, hogy azokat bűnsegédként valósította meg, a szabadságvesztés büntetés súlyosítását látta szükségesnek, és azt a rendelkező részben írt 2 év 4 hónapra súlyosította. A szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést a Btk. 85. § (1) bekezdésében írt törvényi feltétel hiányában mellőzte.

[67] A szándékos bűncselekmény elkövetése miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt II. r. vádlott az általa elkövetett bűncselekmény jellegére és súlyára figyelemmel méltatlan arra, hogy a közügyek gyakorlásában részt vegyen, ezért őt az ítéltábla a közügyek gyakorlásától eltiltotta a Btk. 61. § (1) bekezdése és a Btk. 62. § (1) bekezdése alapján.

[68] A II. r. vádlottnak a határozott ideig tartó szabadságvesztésből feltételes szabadságra bocsáthatóságára vonatkozó rendelkezés a Btk. 38. § (2) bekezdés b) pontján alapszik.

[69] A Terhelt3 III. r. vádlott terhére rótt bűncselekmény minősítésének megváltoztatására figyelemmel a Btk. 79. §-ában megfogalmazott büntetési célok megvalósulását - osztva a fellebbviteli főügyészség álláspontját - szabadságvesztés büntetés

kiszabása mellett találta elérhetőnek. Az irányadó büntetési tételkeret alsó határára és a Btk. 82. § (2) és (3) bekezdésében írtakra figyelemmel ugyanis vele szemben pénzbüntetés kiszabására nincs törvényes lehetőség. Ugyanakkor a III. r. vádlott terhére rótt bűncselekmény tárgyi súlyára, a személyében rejlő társadalomra veszélyességre és a bűnösségi körülményekre tekintettel a büntetéssel elérni kívánt célok megvalósulásához elegendő a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés alkalmazása. Ezért az ítéltábla a III. r. vádlott pénzbüntetését 1 év szabadságvesztésre súlyosította, amelynek a végrehajtási fokozatát a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel börtönben, a feltételes szabadságra bocsátásának legkorábbi időpontját a Btk. 38. § (1) bekezdése és (2) bekezdésének a) pontja alapján határozta meg. A Btk. 85. § (1) bekezdése és (2) bekezdése alapján a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását próbaidőre felfüggesztette.

[70] A korábban már kifejtetteknek megfelelően Terhelt4 IV. r. vádlottat a fellebbezés folytán felülbírált és törvényesen minősített vád alól tekinti felmentettnek.

[71] A fentiekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezések folytán felülbírált részét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, míg egyebekben – mivel az egyéb rendelkezései törvényesnek bizonyultak – a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[72] Osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját az cég3-vel szemben kiszabott pénzbírság mértékének a törvényi minimumban meghatározása kapcsán és avonatközásban is, hogy a tevékenységének korlátozását nem tartotta indokoltnak. Az ezzel kapcsolatos indokolását annak megisméltése nélkül az ítéltábla osztotta, ezzel együtt a pénzbírság összegének súlyosítására, illetve a tevékenység korlátozására vonatkozó ügyészségi fellebbezést alaptalannak találta.

[73] Megállapította az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletet nyilvános tárgyalás alapján hozta meg, illetve Terhelt1 I. r. vádlott a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja szövegezésének megfelelően legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap bocsátható feltételes szabadságra. A vádlottak tartózkodási helyére, értesítési címére és kézbesítési címére történő külön utalásokat mellőzte, mivel azok a lakóhelyük címével megegyeznek, így az azokra történő külön utalás szükségtelen.

[74] Észlelte az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztott állást foglalni Terhelt1 I. r. vádlott szabadságvesztés büntetése végrehajtásának felfüggesztésére figyelemmel a 8/2015. (IV. 17.) AB határozatban foglaltaknak megfelelően az előzetes bírósági mentesítés lehetőségével kapcsolatban. Ezt a vizsgálatot az ítéltábla Terhelt1 I. r. vádlott, illetve a pénzbüntetésének súlyosítása folytán Terhelt3 III. r. vádlott esetében is elvégezte és arra az álláspontra helyezkedett, hogy az említett vádlottak terhére rótt bűncselekmények tárgyi súlyára és arra figyelemmel, hogy a központi költségvetés által finanszírozott pályázattal elnyert támogatás felhasználása körében valósították azt meg, esetükben a Btk. 102. § (1) bekezdésében foglalt feltételek nem teljesültek, így előzetes mentesítésre nem érdemesek.

[75] Az ítélettel szemben a Be. 615. § (1) és (2) bekezdése értelmében nincs helye fellebbezésnek.

Szeged, 2023. január 12.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.II.330/2022/17. számú ítélete és a Kecskeméti Törvényszék 5.B.185/2018/74. számú ítéletének fellebbezések folytán felülbírált része a jelen ítéletben foglalt változtatásokkal a mai napon *jogerőre emelkedett*.

Szeged, 2023. január 12.

Dr. Mezőlaki Erik
a tanács elnöke